

Svar på skriftligt spørsmål SSS 226/2021 rd

Svar på skriftligt spørsmål om att bygga en kontrollplats för livsmedel vid Salla gränsstation

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørsmål SS 226/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Kaisa Juuso /saf:

Ämnar regeringen låta bygga en kontrollplats för livsmedel vid gränsstationen på Finlands sida vid Salla internationella gränsövergångsställe eller

ämnar regeringen delta i bygg- eller hyreskostnaderna för kontrollplatsen?

Som svar på detta spørsmål anför jag följande:

Nyheten om att ryska tullen har planer på att bygga utrymmen för kontroll av livsmedel och djur på gränsstationen på Rysslands sida vid Salla internationella gränsövergångsställe är mycket välkommen. Byggandet skulle öka möjligheterna att exportera finska högklassiga livsmedel till Ryssland även via Salla. Öppnandet av en ny exportväg för finska produkter skapar dock inte ett behov att bygga motsvarande kontrollutrymmen på finska sidan av gränsen vid Salla. Enligt Europeiska unionens och Finlands nationella lagstiftning är export av produkter av animaliskt och vegetabiliskt ursprung tillåtet via vilket som helst gränsövergångsställe och det finns inga särskilda krav på dessa gränsövergångsställen. Gränsövergångsställen avsedda för export av levande djur ska på grund av de kontroller av transportskick som görs vid dem vara utförelsställen som utsetts av Livsmedelsverket, men särskilda kontrollutrymmen behövs inte heller för detta ändamål vid gränsövergångsstället på finska sidan. De ryska myndigheterna har inte heller framfört att byggandet av en gränskontrollstation på finska sidan i gengäld skulle vara ett villkor för att genomföra de kontrollutrymmen som planerats vid gränsstationen på ryska sidan vid Salla.

Import av djur och vissa riskabla produkter till länder inom Europeiska unionen är tillåtet endast via sådana gränsövergångsställen vid vilka en gränskontrollstation som godkänts för kontroll av försändelserna i fråga ligger. I unionens lagstiftning har strikta krav ställts på dessa gränskontrollstationer. Riskabla försändelser som kontrolleras på gränskontrollstationen är djur, växter, livsmedel, foder, växtprodukter och animaliska biprodukter som medför risk och orsakar djur- eller växtsjukdomar eller hotar livsmedelssäkerheten. Finland har för närvarande endast en gränskontrollstation vid gränsen mot Ryssland, Vaalimaa gränskontrollstation, via vilken riskabla försändelser som transporteras landvägen anländer till Finland. Övriga gränskontrollstationer som godkänts för kontroll av livsmedel ligger i Nordsjö hamn i Helsingfors och på Helsingfors-Vanda flygplats, som är betydande ankomstplatser för internationell godstransport. Utöver dessa finns det i Finlands hamnar och vid gränsen mot Ryssland flera gränskontrollstationer godkända för växthälsokontroll, genom vilka främst virke och sågvaror importeras. De strukturella kraven på dessa gränskontrollstationer är låga.

Med undantag av virke och sågvaror importeras djur och riskabla produkter från Ryssland till Finland i en relativt liten omfattning. År 2020 infördes via Vaalimaa gränskontrollstation bland annat spannmål, bär och renkött. Försändelsernas transportrutter är etablerade, och det är inte sannolikt att en betydande del av detta importflöde skulle övergå till att importeras via Salla. För närvarande finns ingen sådan förändring inom synhåll, som avsevärt skulle öka importvolymerna. Då Europeiska unionens lagstiftning ändras är det dock möjligt att nya grupper av riskabla produkter överförs till att omfattas av importkontroll som genomförs vid gränskontrollstationer. Exempel på dessa kan vara till exempel frysta lingon och tranbär, vars import till unionen för närvarande är tillåtet utan att någon kontroll genomförs vid gränskontrollstationerna.

Idén om att bygga gränskontrollutrymmen vid Salla gränsstation har framkommit även tidigare. Planerna har gått om intet på grund av brist på finansiering, eftersom det är dyrt att bygga gränskontrollutrymmen på grund av de strikta krav som gäller dem. Kraven grundar sig på direkt tillämplig EU-lagstiftning utan möjlighet för lättnader som fastställs nationellt. Enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) ska, då staten låter bygga eller deltar i bygg- eller hyreskostnader, dessa kostnader uppbäras av dem som använder tjänsten. På grund av att utnyttjandegraden av Salla gränskontrollstation skulle bli låg är det omöjligt för användare av gränskontrollstationen i fråga att täcka kostnaderna. Detta skulle innebära betydande höjningar i gränskontrollavgifterna som uppbärs även av aktörer som importerar via andra gränskontrollstationer, vilket regeringen anser vara oskäligt med hänsyn till importörer.

Med beaktande av de nuvarande importmängderna kan det inte anses kostnadseffektivt eller förenligt med importörers gemensamma intressen att bygga en gränskontrollstation i Salla. Regeringen kommer därmed inte att låta bygga eller delta i bygg- eller hyreskostnaderna för kontrollutrymmena i fråga. Det är möjligt att återkomma till frågan, om läget för den ryska importen förändras.

Helsingfors 3.5.2021

Jord-och skogsbruksminister Jari Leppä